

KVALITETSSIKRING AF
INDSATSEN OVER FOR BØRN I
ALMEN PRAKSIS

KVALITETSSIKRING AF BØRNEUNDERSØGELSER

FOR AT SIKRE OMSORGEN / YDE
KVALITET FOR

- **DET ENKELTE BARN OG DETS
FAMILIE**
- **HELE BØRNEGRUPPEN 0 – 5 år**

ISÆR MED FOKUS PÅ:

- DEN GROV- OG FINMOTORISKE, SPROGLIGE / KOGNITIVE, SOCIALE / EMOTIONELLE UDVIKLING
- KENDSKAB TIL BETYDNINGEN AF MANGELENDE TEGN SOM "RED FLAGS" HOS SMÅ BØRN VERSUS AKTUELLE SYMPTOMER HOS ÆLDRE BØRN
- VIDEN OM BØRNS UDVIKLING SOM EN LANG FORTLØBENDE PROCES MED SAMME STADIER, MEN MED FORSKELLIG HASTIGHED, TÆT FORBUNDET TIL HJERNENS MODNING
- I TÆT SAMSPIL MED FORÆLDRE
- NYERE VIDEN OM PSYKISK SYGDOM / SÅRBARHED HOS HELT SMÅ BØRN
- HVORNÅR, DER ER BEHOV FOR KONTROL, SUPPLERENDE UNDERSØGELSER BÅDE SOMATISK, PSYKISK OG SOCIALT

Statens Institut for Folkesundhed har lavet en evalueringsundersøgelse af børneundersøgelserne hos egen læge:

- Der er generelt tilfredshed med undersøgelserne, hvor der gjordes væsentlige fund i ca. 17 % af alle undersøgelser. Forældrene ønskede mere information forud for den enkelte undersøgelse, og lægerne ønskede mere efteruddannelse inden for familiedynamiske, pædagogiske problemstillinger, som familierne efterspurgte
- Men jo lavere socialklasse, jo lavere tilslutning - og jo lavere socialklasse, jo flere helbredsproblemer

I ***Copenhagen Child Cohort 2000*** undersøges psykisk sygelighed prospektivt i en fødselskohorte på 6000 børn.

Resultaterne viser, at blandt 1½ årige børn fra normalpopulationen

- frembyder 10-16 % betydende psykiske vanskeligheder (som ADHD, følelsesmæssige forstyrrelser og relationsforstyrrelser),
- prædiktorer for psykiske forstyrrelser, herunder neuro-udviklingsforstyrrelser, kan identificeres i barnets første leveår.

Ankestyrelse har gennemgået er række anbringelsessager og fundet at

i ca. 1/2 delen af sagerne var **sundhedsdata den væsentligste årsag til anbringelsen**, uden at der var indhentet sundhedsdata på børnene.

Der anbringes årligt 3600 børn – 10 hver dag (incidens), heraf 1200 med tvang.

Der er ca. 15.000 anbragte børn (prævalens)

Til sammenligning opstår der 400 nye cancer cerv.ut og 4000 cancer mammæ . Begge med store, standardiserede screeningsprogrammer

5 uger:

Grav. + partus nat. Med hørescreening og PKU, ingen neonatale komplikationer. Haft SHP. I trivsel med amning. Smilet, gråden varieret, beg. egen regulering. Tisser og har nat. Aff.

Forældre velfungerende.

Obj: I trivsel med god kontakt. Lytter. Følger genstand. Tonus nat. med symm. bev. Ydre cranium nat. Øjne nat. uden tegn til cataract. Fauces og gane nat. Hals med fri bev. St.c. + p.: nat. +/- fem. Puls. Abd.: nat. Gen.ext. nat. Begge testes i scrotum. Hoftelid nat. uden tegn til dysplasi. Fødder nat. Normale primitive reflekser. Hud nat. Ingen icterus.

Snak om

Kontakt/stimulation/ støtte til regulering med behov for pauser. Søvnbehov.

Forebyggelse af skævt kranium

Forebyggelse af ulykker, især fald

Forælderroller inkl. reaktion på fødsel

Vitamin D dråber 5 dgl.

Aftale om vaccination 3 mdr.

5 mdr.:

Trives med amning + beg. madebarnskost. Grovmotorisk: sidder med støtte med hovedkontrol. I bugleje løftes hoved med støtte på underarme, trækker sig op, beg. vender sig, vender hoved efter lyd. Finmotorisk: Øje-hånd koordination, griber om ting med tværgreb, skifter hånd, putter i munden, beg. drikke af kop, spise med ske. Sprogligt/kognitivt: Pludrer varieret, griner/hviner. Interessert i og følger genstande. Socialt/emotionelt: søger kendte personer, sikker kontakt, følger omgivelser.

Obj: Kontakt nat., kranium nat. Tonus + spontan bevægelser nat. St.c. + p.: nat. Abd. nat. Hofteled nat. Gen ext. med begge testes i scrotum.

Snak om

Kost, jernstilskud fra 6 mdr.

Tænder + tandbørstning

Stimulation sv.t. alder inkl.

Forebyggelse af ulykker, pasning

1 år:

Trives med nat, psykomot. Udvikling, Grovmotorisk: sidder alene, kravler, rejser sig, går med støtte, går som bjørn i maveleje. Finmotorisk: beg. pincetgreb, drikker af kop, holder på en ske. Spiser fam. mad, inkl. ½ l. mælk dgl. Sprogligt/Kognitivt: Siger enkelte ord, forstår, kan udføre enkle ting, på opfordring: Vinke, klappe kage, Socialt/emotionelt: Nysgerrig, kaster med legetøj, leger borte/tit, angst for fremmede.

Obj: nat. alderssv. Barn uden primitive reflekser, God kontakt. St.c. + p.: nat. Begge testes på plads. Hud nat.

Snak om

Kost, leg, stimulation, pasning, tandbørstning

2 år:

Trives med alderssv. Udvikling, går i vuggestue.
Grovmotorisk: Går/løber/trapper/hopper på flad fod/kaster bold. Finmotorisk: samler små ting op, spiser selv, bygger tårne, bladrer i bøger. Sprogligt/kognitivt: taler i 2-3 ord sætninger, forstår, kender kropsdele. Imiterer, leger parallelle. Kan deltage i læsning af billedbøger. Sover om natten.

Obj: Nat., alderssv. barn. God kontakt. Begge testes på plads.

Drøfter

Kost, selvstændighed,
leg/stimulation/motion

3 år:

Trives med alderssv. udvikling. Grovmotorisk: Går frit med armsving og fodafvikling, løber, går alene på trapper med fodskift, cykler 3-hjulet cykel, klæder sig af selv, vasker hænder, kaster bold med retning, griber bold med OE + thorax. Finmotorisk: tegner, klipper, bygger tårne. Spiser selv. Begyndende renlig dag + nat.

Sprogligt/kognitivt: taler forståeligt i sætninger, svarer på spm., kender legemsdele og farver. Kender køn + alder.

Socialt/emotionelt: Leger simple rollelege, hjælper til i hjemmet

Obj: nat., alderssv. barn. God kontakt. Øjne uden skelen. Begge testes i scrotum.

Snak om

Kost, spisevaner

Selvstændighed, opdragelse

Leg, stimulation, motion, pasning

4 år:

Trives med alderssv. udvikling. Grovmotorisk: Går, løber med fodafvikling, skifter tempo, hopper på 1 fod/ben, griber bold med begge hænder. Klarer af- og påklædning. Renlig dag og nat. Finmotorisk: tager ting med fingre, tegner mennesker og figurer, knapper knapper,

Sprogligt/kognitivt: taler i længere sætninger, husker rim og remser.

Emotionelt/socialt: Oplever sig helt adskilt fra andre, leger rollelege med flere børn, kan vente på sin tur, giver udtryk for følelser.

Obj: Nat., alderssv. udviklet barn med god kontakt og sprog i hele forståelige sætninger.

Gør rede for sin hverdag og familie. Normalt syn

Snak om

Selvstændighed, rolle i familien

Kammerater, motion

Kost

5 år:

Trives med alderssv. udvikling. Grovmotorisk: Går med rotation af kroppen, Står på et ben, hopper på samlede fødder, gynger, griber mindre bold, kaster overhåndskast. Finmotorisk: Skriver, tegner, maler med pensel, klipper efter streg, tegner en firkant.

Sprogligt/kognitivt: taler rent med få udtalefejl, sætninger på 8 – 10 ord, Tæller til 10, kender farverne sikkert, kan fortælle en handling og egne oplevelser. Renlig.

Obj: nat., alderssv. barn med god kontakt, sproget alderssv. Lige columna. Begge testes i scrotum.

Snak om

Skoleplaner, kost, motion,
Familien, kammerater

- PÅ GRUPPENIVEAU

- UDVIKLING AF KVALITET OG FAGLIGHED I BØRNEUNDERSØGELSERNE

- ØGET KENDSKAB TIL BØRNS GENERELLE UDVIKLING
- BEDRE MULIGHEDER FOR AT VURDERE DET ENKELTE BARN
- MERE PRÆCISE OBSERVATIONER AF BARNET
- MERE KVALITET og SIKKERHED VED HENVISNING
- MERE KVALITET og SIKKERHED VED FORTSATTE KONTROLLER
- STØRRE FOREBYGGELSESPERSPEKTIV MED FOKUS PÅ KVALITET
- FOKUS PÅ SCREENING MED MIN. KRAV / STANDADER TIL DEN ENKELTE BØRNEUSS.

I BEGGE SAMMENHÆNGE ER DET EN
FORUDSÆTNING SOM VED ANDRE
SCRENNINGSPROGRAMMER:

SIKRE BRED TILSLUTNING VED
OFFENTLIGE INDKALDELSER
UAFHÆNGIG AF LÆGEN,
RYKKERE, ETC. som ved smear,
folkemammografi, tandlægebesøg etc.

KVALITETSUDVIKLING AF KRONISKE SYGDOMME HOS BØRN

Der er udviklet programmer for udredning, behandling og kontrol af fx

Astma, Eczem, Allergi, UVI, Overvægt som er nogle af de største kroniske sygdomme hos børn

Forslag: Lave forløbsprogram for disse sygdomme med registrering af nødvendige data, kontrol af behandling: fx konsultation forud for steroid etc.

- SIF er netop udkommet med en rapport over en **tværsnitsundersøgelse af børns** sygelighed baseret på interview af forældre om deres børns helbred, trivsel, og sundhedsvaner.

,

Blandt børn inden for seneste år

0 – 1 år skranter 1.3 – 2.2 %

1 – 2 år skranter drenge 13 %, piger 8 %

3 – 5 år skranter drenge 5 %, piger 4 %

Kontakt til egen læge som følge af sygdom inden for 2 uger

0 -1 år: 7.3 %

1 – 2 år 10 %

3 – 5 år 4 %

Diagnoser: Luftveje, influenza, mavepine, hovedpine,

Medicinformbrug er opgjort

UDVIKLINGSARBEJDE VEDR. BØRN I ALMEN PRAKSIS

FORMÅL:

BESKRIVE SYGELIGHED /SUNDHED OG KONTAKTMØNSTER
BLANDT EN BØRNEPOPULATION I EN KOHORTE

OPBYGGE EN KOHORTE FRA FØDSEL - 5 år MED MULIGHED
FOR FOLLW UP

- Registrering af Sociale data, herunder indvandring
- Deltagelse i bø.uss.
- Fund ved bø.uss: jf. standarder
- Diagnoser med diagnosekodning ved hver konsultation hos egen læge
- Kontakt til vagtlæger
- Henvisning / behandling på hospital: indlæggelse, amb.
- Henvisningsmønster til prakt. speciallæge med diagnoser